

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-987/21-S

Název	Střední odborné učiliště a Lesní mateřská škola
Sídlo	č. p. 245, 273 07 Vinařice
E-mail	info@souvin.cz
IČ	71340793
Identifikátor	651036062
Právní forma	Školská právnická osoba
Zastupující	Bc. Daniel Černý, MBA
Zřizovatel	Gastronomie EU Kladno s.r.o.
Místo inspekční činnosti	č. p. 245, 273 07 Vinařice č. p. 2, 438 01 Nové Sedlo Cyrila Boudy 1444, Kročehlavy, 272 01 Kladno
Termín inspekční činnosti	14., 15., 20. a 21. září 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělání ve střední škole podle školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona. Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Školská právnická osoba (dále „škola“) k termínu inspekční činnosti vzdělává 125 žáků střední školy (naplněnost 45 %), z toho ve Vinařicích 77 žáků a v Novém Sedle 48 žáků.

Pracoviště v Kladně – Kročehlavech není využíváno pro pravidelnou výuku, slouží jako zázemí např. pro konání závěrečných zkoušek žáků po ukončení výkonu trestu. V rejstříku škol a školských zařízení nově zapsaná lesní mateřská škola činnost nezahájila. Od předešlé inspekční činnosti v roce 2015 přestala škola vykonávat činnost školského poradenského zařízení. Částečně se změnila oborová skladba střední školy a snížil se nejvyšší povolený i skutečný počet žáků.

K termínu inspekční činnosti probíhá vzdělávání v denní formě v dvouletých nematuritních oborech vzdělání Potravinářské práce a Textilní a oděvní výroba, v tříletých nematuritních oborech Potravinářská výroba, Malířské a natěračské práce, Stravovací a ubytovací služby a Zednické práce a dále nově i v oboru vzdělání Praktická škola jednoletá. Minimálně třetím školním rokem škola naopak nemá žáky v oborech vzdělání Dřevařská výroba, Zahradnické práce a Práce ve stravování. Téměř všichni žáci školy mají speciální vzdělávací potřeby (dále SVP) plynoucí převážně z jejich sociální situace. Přibližně 10 % žáků má odlišný mateřský jazyk než český s různou mírou jazykové bariéry.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola je založena na ojedinelé vizi vzdělávání žáků ve výkonu trestu odnětí svobody. Cílem je rozšířit možnosti jejich uplatnění po propuštění. Z průběhu vzdělávání bylo zřejmé, že vzdělávání přispívá k pozitivním sociálním vztahům mezi žáky. Aktualizovaná koncepce školy realisticky obsahuje priority, které i v rámci inspekčního hodnocení byly shledány jako oblasti vyžadující zlepšení. Jedná se zejména o stabilizaci pedagogického sboru, zkvalitnění spolupráce učitelů a asistentů pedagoga, důsledné zohledňování SVP žáků a diferenciaci jejich vzdělávání, zintenzivnění spolupráce se zaměstnavateli absolventů školy.

Ředitel školy (dále „ředitel“) vede školu od ledna 2020. Dělbá práce mezi ním a vedoucí pracoviště Nové Sedlo je efektivní. Hospitační činnost ředitele je plánovitá, zohledňuje vybrané priority. Užší vedení školy i pedagogické rady na každém z pracovišť řeší zejména provozní a organizační záležitosti. Ze záznamů z jejich jednání i z rozhovorů s pracovníky školy vyplývá, že jen menší pozornost je věnována projednávání vzdělávacích strategií nebo cílenému přijímání a vyhodnocování opatření ke zlepšení průběhu a výsledků vzdělávání. V této oblasti pedagogického vedení má škola příležitost ke zlepšení.

Pedagogičtí pracovníci jsou převážně odborně kvalifikovaní, příp. si kvalifikaci doplňují. Ředitel usiluje o získání odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Obměna pedagogického sboru je vyšší zejména z důvodu náročnosti pedagogické práce ve specifickém prostředí. Novému vedení školy se daří předcházet případům ukončení pracovního poměru z důvodu navázaných nevhodných vztahů pedagogů se žáky, a to podporou nových či začínajících pedagogů zacílenou mj. i na postupy jednání se žáky ve specifických podmínkách školy. Vyšší podíl výuky vedené učiteli bez příslušné předmětové specializace se projevil dílčími negativy v hospitované výuce. Opakovaným zapojením do projektu spolufinancovaného z EU se zlepšily možnosti pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází převážně z potřeb školy a zjištění z hospitační činnosti ředitele. Zaměřuje se jak na kvalifikační studium, tak na osobnostní rozvoj pedagogů.

Na činnosti školního poradenského pracoviště se podílí výchovný poradce, školní metodik prevence, psycholog i speciální pedagog. Efektivnost poskytování poradenských služeb je částečně limitována omezením přítomnosti žáků ve škole na dobu stanovenou rozvrhem vyučovacích hodin. To snižuje možnost operativně poskytovat některé formy pedagogické intervence či poradenské služby, které vyžadují delší individuální konzultace.

Spolupráce s věznicemi je zakotvena v memorandu, jehož principy škola funkčně promítá do školního řádu. Přesto existují oblasti, které nejsou právně dostatečně ošetřeny. Jedná se

např. o ukončení vzdělávání žáka vyřazeného ze vzdělávání rozhodnutím věznice. Výrazným pozitivem je bezúplatné poskytování prostor pro vzdělávání věznicemi. Rozvíjí se spolupráce s případnými zaměstnavateli žáků. Školská rada i žakovský parlament poskytují škole cennou zpětnou vazbu např. o průběhu výuky. Škola efektivně spolupracuje s konkrétním školským poradenským zařízením, které dobře zná její specifické podmínky.

Přes výrazný pokles počtu žáků školy a s tím související nižší dotací ze státního rozpočtu, která je hlavním zdrojem financování školy, se převážně daří zajistit materiální podmínky pro vzdělávání. Průběžně jsou pořizovány učební pomůcky pro teoretickou výuku i odborný výcvik. Modernizováno bylo vybavení počítačové učebny. Příležitost ke zlepšení má škola v efektivnějším využití pomůcek pro žáky se SVP a didaktické techniky ke zvýšení názornosti v odborných předmětech a rovněž v rozšíření prostor umožňujících vyšší podíl samostatné práce žáků zvláště potravinářských oborů při odborném výcviku.

Vzhledem ke specifickým podmínkám je zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků zaměřeno zejména na vytvoření podnětného prostředí zajišťujícího fyzické i psychické bezpečí. Úrazovost je minimální. Podnětnost a kultivovanost prostředí se lépe daří vytvářet v Novém Sedle, kde od předešlé inspekční činnosti prostory prošly rekonstrukcí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Kvalitní průběh vzdělávání byl zaznamenán v praktickém vyučování a v některých teoretických odborných předmětech, zlepšení vyžaduje zejména ve všeobecně vzdělávacích předmětech. Celkově se výuka vyznačovala pozitivní atmosférou, žáci byli ukázněni, dodržovali stanovená pravidla. Přístup učitelů k nim byl vstřícný. Dílčí nedostatky spočívající např. v nepřesné či příliš odborné a rozsáhlé terminologii, příp. ve výběru obtížného učiva jen málo propojeného s praktickým životem, se projevovaly častěji ve výuce vedené učiteli bez příslušné předmětové specializace. Ačkoli škola vzdělává žáky s výrazně rozrůzněnými znalostmi, dovednostmi a životními zkušenostmi, odpovídající diferenciaci se v teoretické výuce téměř nevyskytovala. Často v ní převažovalo diktování poznámek nad potřebnějším vysvětlováním, objasňováním a opakováním, což vedlo částečně k pasivitě žáků. Účelný závěr zaměřený na shrnutí a upevnění učiva byl využit jen u menší části vyučovacích hodin. Zejména ve všeobecně vzdělávacích předmětech má škola příležitost ke zlepšení v systematické realizaci pedagogické diagnostiky zaměřené na zjišťování předpokladů žáků pro dosahování očekávaných výstupů.

Ve všeobecně vzdělávacích předmětech převládala frontální výuka, jednostranná komunikace učitelů a méně účinné slovní metody. Nízká byla variabilita obtížnosti zadávaných úloh. Jen v menší části výuky (český jazyk, občanská nauka) byla zaznamenána účelná samostatná práce žáků s pracovními listy či skupinová práce na aktuální globální téma. Prezentace obsahovaly neúměrné množství textu, méně podporovaly názornost. V části výuky vážla spolupráce učitelů s asistenty pedagoga. Málo byly využity příležitosti pro podporu komunikačních dovedností žáků, a to i v situacích, kdy žáci sami přicházeli s podněty, které se týkaly probíraných témat. Učitelé na ně však reagovali jen málo a snažili se spíše vyvarovat rizika nezvládnuté aktivizace žáků.

Výuka teoretických odborných předmětů rozvíjela v souladu s příslušnými ŠVP zejména znalosti žáků. I v těchto předmětech převládala frontální výuka, častěji než ve všeobecně vzdělávacích však byla doplněna individuálním přístupem a účelnou samostatnou prací např. s pracovními listy. Pozitivní hodnocení probíhalo vyučujícími kontinuálně. Chyby žáků byly využívány kladně jako motivující prvek k další práci. Velmi málo byla zdůrazňována aplikovatelnost získaných vědomostí a dovedností nejenom v praktickém životě, ale hlavně ve vztahu k zaměření žáků v jednotlivých oborech.

Odborný výcvik probíhá výhradně v prostorách věznic, spolupráce s firmami ani produktivní činnost žáků není realizována. Hospitovaná výuka byla efektivní. Vždy se vyznačovala vysokým podílem vlastních praktických činností žáků. Ti pod vedením vyučujících zvládali úkoly převážně bez problémů. Orientovali se v pracovním postupu, předcházejících a navazujících úkonech. V případě chyby si dokázali poradit, a to buď s dopomocí vyučujících, nebo spolužáků. Ve výuce převládala účelná samostatná práce, příp. práce ve dvojicích. Organizace výuky převážně umožňovala žákům volit si vlastní tempo s ohledem na zručnost a míru osvojení praktických dovedností. Frontální forma byla vhodně využita při zahájení výuky k instruktáži. Při vlastních činnostech žáků bylo pozitivem opakování či připomínání teoretických vědomostí v rámci právě prováděných praktických činností. Žáci byli cíleně vedeni k dodržování zásad bezpečné práce, udržování pořádku na pracovišti i šetření materiálem. Výuka obsahovala vhodné motivační prvky pro naplnění stanovených cílů. Pozitivem bylo i časté a povzbuzující průběžné hodnocení dle pravidel stanovených učitelem. Do závěrečného hodnocení byli účelně zapojeni i žáci. U potravinářských oborů byl odborný výcvik vždy příkladně materiálně zabezpečen, žáci měli dostatek potravin k naplnění stanovených úkolů. V oboru vzdělání Textilní a oděvní výroba zadání úloh příhodně rozvíjelo kreativitu žáků, kteří pracovali podle vlastních vzorů a námětů. Žáci oboru vzdělání Malířské a natěračské práce byli vhodně zapojeni do údržby prostor ve Vinařicích. Dobrou praxí je efektivní způsob zajišťování veškerého materiálu pro praktické vyučování i následné uplatnění vytvořených výrobků v rámci školy, což žáky pozitivně motivuje a podporuje jejich sociální i osobnostní rozvoj.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci jsou hodnoceni klasifikací. Učitelé dbají na dostatečný a srovnatelný počet známek či podkladů pro hodnocení žáků a rovnoměrné rozvržení klasifikace v průběhu pololetí. Vedení školy se výsledky vzdělávání žáků zabývá především na úrovni jejich statistického sledování. Podrobnější analýzy příčin případných odchylek ve výsledcích vzdělávání žáků a přijímání vhodných následných opatření jsou prováděny jen částečně.

Z analýzy průběžných výsledků vzdělávání ve školním roce 2020/2021 vyplývá, že na konci druhého pololetí prospěli všichni žáci, z toho přibližně 65 % s vyznamenáním. Z podrobných výsledků je zřejmé, že průměrný prospěch žáků se pohyboval kolem 1,4. Zjištěny byly mírné rozdíly jak mezi jednotlivými pracovišti školy, tak mezi obory vzdělání. Žáci v Novém Sedle vykazovali mírně lepší výsledky s průměrným prospěchem 1,36, ve Vinařicích dosáhli průměrného prospěchu 1,44, celkem jich zde však prospělo více s vyznamenáním (66 %, zatímco v Novém Sedle 62 %). Lepších než průměrných výsledků dosáhli zejména žáci oborů vzdělání Provozní služby a Malířské a natěračské práce. Méně se dařilo žákům oborů Textilní a oděvní výroba nebo Potravinářské práce.

Podrobné výsledky rovněž dokládají, že lepších výsledků dosahují žáci zpravidla v předmětech praktického vyučování, tj. v odborném výcviku. V předmětech teoretických, zejména všeobecně vzdělávacích, žáci dosahují horších výsledků. Patrná je souvislost s vyšším podílem výuky českého jazyka, literatury či matematiky vedené učiteli bez příslušné předmětové specializace. Příležitost ke zlepšení má škola také v propojení vzdělávacího obsahu uvedených předmětů s praktickým životem i v jeho diferenciaci podle dosavadních znalostí a dovedností žáků. Z hospitované výuky bylo rovněž patrné, že jen omezeně škola využívá mezipředmětové vztahy a přesahy např. v uplatňování matematických kompetencí ve výuce odborných předmětů.

Při srovnání průměrného prospěchu v prvním a druhém pololetí školního roku 2020/2021 je zřejmé, že dlouhé období distanční výuky ve druhém pololetí se projevovalo jen nepatrným

zhoršením průměrného prospěchu. Zvolený postup distanční výuky ve specifických podmínkách školy bez možnosti realizace on-line výuky byl tedy účelný. Vedení školy při výuce efektivně využilo i cennou zpětnou vazbu od školské rady, která prostřednictvím zástupce žáků shromáždila podněty k obsahu a kvalitě distanční výuky.

Absence žáků byla ve školním roce 2020/2021 nízká, neomluvená absence se vzhledem ke specifickým podmínkám školy nevyskytovala, stejně jako hodnocení chování sníženým stupněm. Ve spolupráci s vedením věznic je uplatňováno nahrazování výuky v případě, že absence žáka v předmětu přesáhne 25 %. Kázeňská opatření s výjimkou podmíněného vyloučení či vyloučení ze vzdělávání škola téměř nevyužívá, a to na základě zkušeností s jejich minimálním výchovným dopadem. Příležitost ke zlepšení má škola v častějším využití pochval třídního učitele či ředitele, a to jako případný podklad pro vedení věznic, které v rámci vlastní výchovné práce každoročně oceňují žáky školy s aktivním přístupem ke vzdělávání.

U závěrečných zkoušek probíhajících podle státem garantovaného jednotného zadání žáci dlouhodobě prospívají. Ve školních rocích 2018/2019 – 2020/2021 neprospěli jen jednotlivci (do 3 %), podíl žáků prospívajících s vyznamenáním kolísá v rozpětí cca 40 – 60 %. Z výsledků dílčích zkoušek je patrné, že se žákům daří zejména u praktické zkoušky, méně pak u písemné či ústní. Ve školním roce 2020/2021 ředitel využil možnosti snížit vzhledem k dlouhodobé neúčasti žáků na prezenční výuce z důvodu pandemie covid-19 počet dílčích zkoušek při ukončování vzdělávání. S ohledem na charakter SVP žáků i účast žáků s odlišným mateřským jazykem byla vhodně vypuštěna písemná zkouška. Závěrečné zkoušky v tomto školním roce rovněž nekonalo přibližně 40 % žáků posledního ročníku, kteří sice na jeho konci prospěli, ale vedení školy jim v případě zájmu účelně umožnilo opakování ročníku nejen vzhledem ke specifickým distanční výuky ve školním roce 2020/2021, ale i s ohledem na jejich SVP.

Vzhledem ke specifickým školy nelze nastavit účinný systém sledování uplatnitelnosti žáků po absolvování školy. Škola má proto k dispozici jen dílčí či neformální informace od případných zaměstnavatelů, příp. o pracovním uplatnění žáků v rámci věznic.

Závěry

Vývoj školy

- Od inspekční činnosti v roce 2015 byla ukončena činnost školského poradenského zařízení, do školského rejstříku byla zapsána činnost lesní mateřské školy, změnila se oborová skladba střední školy a snížil její nejvyšší povolený i skutečný počet žáků
- Školu vede od ledna 2020 nový ředitel
- Nedostatky zjištěné při předešlé inspekční činnosti byly převážně odstraněny

Silné stránky

- Ojedinelá vize školy při věznici vytváří předpoklady pro zvýšení uplatnitelnosti absolventů po ukončení výkonu trestu, vzdělávání podporuje pozitivní sociální vztahy mezi žáky
- Kvalitní a dobře materiálně zabezpečený průběh odborného výcviku motivuje žáky a podporuje jejich sociální a osobnostní rozvoj

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Pedagogické vedení vyžaduje zlepšení v oblasti přijímání opatření ke zlepšení činnosti, monitoringu jejich průběhu a vyhodnocování účinnosti, a to s vyšším zapojením všech členů pedagogického sboru
- Nižší byla kvalita výuky vedené pedagogy bez příslušné předmětové specializace
- Minimální diferenciaci podle individuálních potřeb a dosavadních znalostí žáků snižuje efektivitu výuky
- Převaha frontální výuky s dominancí učitele vedla v části výuky k pasivitě žáků
- Příležitost ke zlepšení má škola v zefektivnění spolupráce učitelů a asistentů pedagoga

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Uplatňovat a důsledně vyhodnocovat účinnost opatření přijatých ke zlepšení činnosti školy, více do této činnosti zapojit pedagogické pracovníky školy
- Podporovat spolupráci pedagogů a jejich vzdělávání v oblastech, které nejsou jejich předmětovou specializací
- Zlepšit práci se vzdělávacím obsahem, důsledněji uplatňovat mezipředmětové vztahy
- Diferencovat důsledně výuku podle potřeb žáků a pro efektivní diferenciaci využívat systematicky vstupní diagnostiku
- Zkvalitnit výuku účelným využíváním pestřejších forem a metod vzdělávání
- Zlepšit spolupráci učitelů a asistentů pedagoga
- Motivovat žáky častějším užitím pozitivních výchovných opatření

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce školy, organizační schéma školy – aktualizace pro školní rok 2021/2022
2. Rozhodnutí MŠMT o zápisu změny do rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. září 2021, čj. MSMT-40974/2020-2, a s účinností od 1. ledna 2020, čj. MSMT-36429/2019-2
3. Zřizovací listina ve znění dodatků – poslední dodatek č. 13 s účinností od 1. 9. 2020

4. Školní matrika včetně údajů o prospěchu žáků, dokumentace školního poradenského pracoviště – stav k termínu inspekční činnosti
5. Doklady o přijímání uchazečů ke vzdělávání (vzorek), doklady o ukončování vzdělání závěrečnou zkouškou – školní rok 2020/2021
6. ŠVP realizovaných oborů vzdělání – stav k termínu inspekční činnosti
7. Výroční zprávy o činnosti školy – školní roky 2018/2019 a 2019/2020
8. Školní řád účinný k termínu inspekční činnosti
9. Třídní knihy – školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
10. Rozvrh vyučovacích hodin – stav k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z jednání pedagogické rady, školské rady a školního parlamentu – školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků: poučení o práci s elektrickými zařízeními, bezpečnostní zásady pro pracovníky bez elektrotechnické kvalifikace, poučení o práci s elektrickými přístroji, provozní řády učeben a doklady o seznámení s nimi, knihy úrazů vedené k termínu inspekční činnosti
13. Inspekční zpráva ze 4. listopadu 2015, čj. ČŠIS-2284/15-S
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek), plán jejich dalšího vzdělávání pro školní rok 2021/2022, vyhodnocení vzdělávání pedagogů za školní rok 2020/2021, dokumentace k podpoře začínajících učitelů
15. Plán hospitační činnosti ředitele školy – školní rok 2021/2022, dokumentace z hospitační činnosti za školní rok 2020/2021
16. Webové stránky školy – stav k termínu inspekční činnosti
17. Údaje ze statistických výkazů za školní roky 2018/2019 – 2020/2021
18. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT transferem v roce 2019 a 2020, účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2020
19. Veřejnoprávní smlouva č. S-0172/ŠKS/2020 o poskytnutí dotace a o zvýšení dotace na školní rok 2020/2021 a č. S-0027/ŠKS/2021 na školní rok 2021/2022
20. Vyúčtování dotace poskytnuté soukromé škole na období školního roku 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Pavel Čámský, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

P. Čámský v. r.

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor

F. Dostál v. r.

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

D. Drlíková v. r.

PaedDr. Václav Skála, odborník na střední
vzdělávání a řízení školy

V. Skála v. r.

V Praze 19. října 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Daniel Černý, MBA
ředitel školy

D. Černý v. r.

Ve Vinařicích 1. listopadu 2021